16.5.2017

Neuvotteleva virkamies Heikki Piiparinen

Valtiovarainvaliokunnan maatalousjaoston
asiantuntijakuuleminen 17.5.2017

JULKISEN TALOUDEN SUUNNITELMA 2018-2021: luonnonvaratalouteen liittyvät kysymykset
(luku 40 Luonnonvaratalous ja luku 64 Metsähallitus)

Petovahinkokorvauksiin osoitettiin kehyspäätöksessä lisärahoitusta +0,650 milj. euroa vuodelle 2018 ja +1,150 milj. euroa vuodesta 2019 lähtien. Lisäysten myötä momentin määräraha nousee kehyskaudella 8,850 milj. euroon. Lisäys aiheutuu porovahinkojen korvaamisessa käytettävien porolajeittaisten käypien arvojen päivittämisestä 16.5.2016, mikä nosti porovahinkokorvauksia noin kolmanneksen. Nykyisillä vahinkotapahtumien määrillä korvattavat porovahingot tulisivat olemaan noin 10,5 milj. euroa. Komission oikeusperustaan liittyvä täytäntöönpanopäätös (31.3.2016, C(2016) 1752 final) rajoittaa kuitenkin porotaloudelle maksettavat korvaukset 10 milj. euroon. Porovahinkojen lisäksi momentin määrärahaa käytetään kotieläinvahinkojen korvauksiin (n. 0,5 milj. euroa) ja vahinkojen estämiseen (n. 0,5 milj. euroa). Kehyspäätöksen mukaiset määrärahat eivät siis tule riittämään vahinkojen täysimääräiseen korvaamiseen.

METSO-ohjelman rahoitusta lisättiin 5 milj. euroa/v, josta MMM:n hallinnonalan toimenpiteille kohdennettiin +2 milj. euroa/v ja YM:n toimenpiteille +3 milj. euroa/v. MMM:n hallinnonalalla käytettävissä on siten yhteensä 5 milj. euroa/v. Määräraha mahdollistaa vuotuiset toimenpiteet noin 3 200 hehtaarin alueella. METSO-ohjelman 82 000 hehtaarin tavoitteeseen pääseminen vuoteen 2025 mennessä edellyttäisi runsaan 6 milj. euron vuotuista määrärahatasoa.

Kemera-tuen määrärahataso säilyy kehyspäätöksessä ennallaan. Tukeen on käytettävissä kehyskaudella 56,23 milj. euroa. Myöntämisvaltuuden määrä vuonna 2018 on 59 milj. euroa ja vuosina 2019-2020 44 milj. euroa/v. Myöntämisvaltuus on sopeutettu määrärahakehysten mukaisesti ja sen määrässä on otettu huomioon se, että vuonna 2016 myöntämisvaltuutta lisättiin 30 milj. eurolla ja vastaava vähennys on tehty vuosille 2019 ja 2020.

Metsähallituksesta on muodostettu 15.4.2016 alkaen valtion liikelaitos, jossa julkiset hallintotehtävät on eriytetty omaan yksikköönsä ja jonka markkinaehtoinen liiketoiminta on sijoitettu tytäryhtiöihin. Metsähallituksen liiketoiminnan vuoden 2018 tulostavoitteeksi (tilikauden tulos) on asetettu 98,8 milj. euroa. Tavoite vastaa 3,4 prosentin tuottoa Metsähallituksen liiketoimintaan sijoitetulle pääomalle. Vuoden 2018 tuloksen perusteella liiketoimintakonsernille asetettu alustava tuloutustavoite vuonna 2019 on 100,7 milj. euroa. Tuloutustavoitteen saavuttamiseksi Metsähallitus jatkaa valtion toiminnan talouden kannalta epätarkoituksenmukaisen maan myyntiä ja parantaa liiketoiminnan kannattavuutta. Kehyskauden loppuun mennessä tuloutuksen on arvioitu palaavan tasolle 120 miljoonaa euroa/vuosi.

Kehyspäätöksessä Matkailu 4.0 -hankkeeseen osoitettiin rahoitusta TEM:n pääluokkaan 16 milj. euroa vuosille 2017-2018. Tästä MMM:n hallinnonalan luontomatkailua edistäviin toimenpiteisiin on sovittu kohdennet-

tavaksi +0,770 milj. euroa vuodelle 2018 ja +0,260 milj. euroa vuodelle 2019. MMM:n hallinnonalalla toimenpiteet kohdistuvat luontomatkailun kehittämiseen Metsähallituksen luontopalveluissa.

Maakuntauudistuksessa luonnonvarasektorin kala- ja vesitalouden tehtävät siirtyvät aluehallinnosta ja kunnista maakuntiin. Luonnonvaratehtävät ovat monen eri osa-alueen erityisosaamista vaativia asiantuntijatehtäviä, joiden järjestämisessä haasteena riittävä asiantuntemuksen varmistaminen tasapuolisesti kaikkien maakuntien käyttöön. Kehyksissä luonnonvaratehtävien hoidon määrärahat siirtyvät pääosin yleiskatteelliseen maakuntarahoitukseen, erityisesti vesistö- ja kalataloushankkeiden tuki. Kalatalouden tulosidonnaiset määrärahat ja maantieteellisesti rajatusti kohdentuvat määrärahat, kuten esim. vesistörakenteiden ylläpidon rahoitus ja saimaannorpan suojelukorvaukset, on linjattu säilytettäväksi erillismomenteilla.

Biotalous ja puhtaat ratkaisut -strategisen painopistealueen kärkihankkeiden rahoituksena on otettu huomioon luonnonvaratalous-luvussa vuosina 2016—2018 yhteensä 39 milj. euroa. Vuodelle 2018 tästä kohdistuu 13 milj. euroa. Määrärahalla toteutetaan seuraavia toimenpidekokonaisuuksia: metsätiedon ja sähköisten palveluiden kehittäminen, vesiluonnonvaroihin perustuvien elinkeinojen kehittäminen, ravinteiden kierrätys sekä Itämeren ja vesien suojelu, vaeltavien ja uhanalaisten kalakantojen elvyttäminen. Kärkihankkeiden toimenpiteet ovat edenneet suunnitellusti.